

pedraforca

agrupació excursionista

Butlletí número 467; juliol-agost-setembre 2013

**AGRUPACIÓ
EXCURSIONISTA
PEDRAFORCA**

Sant Sever n. 2, 1er
08002 Barcelona
T. 93 302 62 53
www.aepedraforca.cat
aepedraforca@gmail.com

JUNTA DIRECTIVA

President: Julià Sánchez

Sots president: Sergi Font

Secretari: Patrícia Rovira

Tresorer: Julià Sánchez

Pres. secció espeleologia:
Jordi Roca

Pres. secc. esquí: Sergi Font

Vocals:

Eduard Mitjà (muntanya)
Juli Arrufat (sortides dimecres)
Antoni Alcalà (marxes)
Josep Bellmunt
Jordi Roca (local social)

Coordinador activitats:
Sergi Font

Responsable material:
Sergi Font

**COORDINACIÓ
I REDACCIÓ BUTLLETÍ**

Pau Manzanal
Conxita Sauret

ADMINISTRACIÓ I WEB
Anna Huguet

Publicació sense finalitat lucrativa
Dipòsit legal: B18425-1961
Núm tirada: 325 exemplars

Aquest Editorial vol ser un recordatori als socis que ens han deixat darrerament, molts d'ells molt significatius, que han deixat una forta petxa a l'Agrupació.

Aprofitem l'article d'en Lau Torres sobre l'Emili Abelló que ens ha deixat recentment, i també trobareu en aquest butlletí la ressenya del nostre company en Pere Viñolas.

L'EMILI ABELLÓ ENS HA DEIXAT

Aquesta tarda (fa un parell d'hores, tot just) alguns de nosaltres hem assistit a l'enterrament de l'Emili Abelló, fins fa relativament poc temps -i durant molts anys-, soci de la nostra entitat.

Ha estat un acte molt senzill, amb la presència de molts amics i familiars. Un petit grup musical ha donat relleu a la cerimònia. La primera peça que ha interpretat, aquest grup, ha estat una sardana. Haig de confessar que sentir-la m'ha trasbalsat. Una sardana que fa un grapat d'anys vam ballar molt sovint. Perquè amb l'Emili i d'altres companys i companyes, acostumàvem a ballar-ne, de sardanes. L'Emili i jo, precisament, les "comptàvem" i les "repartíem". De fet, ell i jo ens vam convertir en capdavanters de moltes rotllanes durant molts anys. Tant coordinats estàvem que només amb una mirada o un petit moviment de llavis ja ens posàvem d'acord i gairebé totes les sardanes que ballàvem acabaven "rodones".

També sortíem d'excursió, és clar. I fèiem acampades. Més tard, si no tots sí uns quants, vam practicar, durant molt de temps i amb força intensitat, l'esquí. Algunes excursions (sobretot les que solíem organitzar en època de vacances), eren força ambicioses. L'anada a l'Aneto, per exemple, al Mont Perdut, al Carlit, a la Pica d'Estats...

Naturalment, els anys passen volant i l'edat i els esdeveniments familiars i d'altres motius solen canviar el curs de les coses. Tanmateix, la majoria de records, encara que siguin d'èpoques molt allunyades, sempre es mantenen vius dintre nostre i fàcilment es poden revifar. La guspira pot ser unes paraules, un escrit, una fotografia o, com en el cas de l'enterrament de l'Emili, el so d'una sardana.

Lau Torres (Juny 2013)

OBITUARI

Lamentablement i tristement hem de notificar la perdua d'amics i socis del Pedra, amb més pena perquè aquestes baixes no es recuperen, i es que els temps canvien i nosaltres som un instant.

*El 25 de juny morí el nostre consoci **Emili Abelló i Cabré** a l'edat de 85 anys.*

Donem el nostre condol a la seva família i amics.

*El dia 12 de juliol ens deixà el nostre consoci **Pere Viñolas** a l'edat de 94 anys.*

Donem el nostre condol a la seva família i amics.

El passat 17 de juliol va morir el pare del nostre president, Julià Sánchez.

Donem el nostre condol a tota la seva família.

Emili Abelló i Cabré

ELS NOSTRES SOCIS: EN PERE VIÑOLAS

El passat mes de juliol ens deixà l'entranyable consoci en Pere Viñolas, ferm defensor de la República, d'aquí les bromes que feiem els dimecres en les sortides d'excursió, amb la seva bota de vi dita "la república".

Ens deixà escrites unes pincellades del seu tarannà republicà en un Editorial del Butlletí del Pedra, número 451, i que reproduïm parcialment.

"Noble Curiositat

Possiblement que al fil del que actualment se'n denomina Memorial Històric, alguns companys del Pedra haguem sentit curiositat pels sentiments de fracàs i derrota militar de la nostra República i del massiu exili en vers on ens varen voler acollir.

Dins el port marítim d'Alacant hi restaren un gran nombre de persones al albir dels vencedors, amb el conseqüent empresonament, martiri o bé la mort.

*En el seu moment Miguel de Unamuno dins la Universitat de Salamanca, encarant-se amb els energúmens africanistes els va etzibar: **Vencereis por que poseis la fuerza de las armas, pero no convencereis**, al que amb brams d'ase replicà Millan Astray! **Abajo la inteligencia, viva la muerte!** Sent així, ¿què podiem esperar d'aquesta gent? Doncs 1.700 afusellats al Camp de la Bota tal, com en d'altres indrets de la Pell de Toro.*

*Així que comtat i debatut la alternativa més digna i adient fou la proclamada pel nostre President Companys: **Tornarem a sofrir, tornarem a lluitar i tornarem a vèncer.**"*

Pere Viñolas

Solduga i L'Espluga de Cuberes (9 juny 2013)

En sortint del Congost de Collegats agafem el trencall al poble de Baen. Abans de travessar el pont ens informen que el pas de la pista pel riu Major va molt crescut per la majoria dels vehicles de què disposem i que ens estalviaria 5 km de pista. Uns dels vehicles, un potent 4x4, arrisca i ens porta d'una volada al revolt de l'oratori de la M.D. d'Esplà (800m), lloc on comencem l'excursió als pobles en esplugues de Solduga i Cuberes.

Malgrat que les previsions del temps no són gaire optimistes decidim tirar endavant per poder visitar aquests singulars poblats.

Després d'uns 30 minuts de pujada enmig del bosc arribem al pas del Salt de la Núvia (1.040m), indret on la llegenda situa el punt on una noia, després del seu casament amb un noi de Solduga i dirigint-se cap al poble, va preferir saltar al buit abans d'enfrontar-se a les dures condicions de vida d'aquestes terres.

Al cap de poc més d'una hora passem el trencall (1.100m) que, de tornada, ens portarà al poble de L'Espluga de Cuberes.

Espluga de Cuberes

Després d'unes dues hores sota la persistent pluja i unes impressionants vistes sobre el congost de Collegats, el barranc de l'Infern i la serra de Peracalç amb el ben delimitat perfil de la Geganta Dormida, arribem al poble de Solduga (1.235m). Aquest poble, arrecerat a la cinglera d'El Solà, apareix documentat per primera vegada al segle XIII.

Com a singularitats podem veure l'esglésiola romànica de Sant Martí de Tous (segle XI), situada en un replà aprofitant la paret de la roca, de planta rectangular amb absis semicircular i un arc de descàrrega exterior, així com una curiosa i antiga construcció per recollir i canalitzar l'aigua. Hi podem pujar per un petit i malmès camí que surt davant del nº 2 del carrer Major.

Desfem ruta fins la cruïlla que, en forta baixada per un camí pedregós, ens portarà fins l'Espluga de Cuberes (980m).

Mentre baixem ens aturem per observar les construccions dins dunes balmes o esplugues penjades, en un aparentment inaccessible espadat, a les quals accedirem per una rampa una mica amagada més cap a ponent.

La primera referència històrica d'aquest poblet es remunta a finals del segle XII i hi ha constància d'haver estat habitat fins la Guerra Civil del 1936-1939. És interessant d'observar l'aflorament d'aigua al fons de la balma més occidental i la disposició de les construccions al seu entorn, així com el conjunt culminat amb l'església romànica de Santa Coloma de l'Espluga.

L'ocupació de balmes com a llocs habitats era habitual en l'època medieval, corresponen als primers assentaments de nous pobladors d'un territori, els quals busquen, en aquests refugis naturals, la protecció que en garanteixi la seva supervivència. En les proximitats de l'Espluga de Cuberes hi havia una Farga documentada al principi del segle X. Com ha deixat de

Solduga

ploure ens estem una bona estona, i aprofitem per fer un mos ja que ens queda una bona pujada fins la cruïlla i una tirada fins el 4x4 que, de una baixada, ens porta els 11 participants de la sortida fins als vehicles.

Antoni Alcalà

Llargada: 9,7km
Desnivell acum.: +-550m
Temps: 4:30h.

Sortides en diumenge: Puig de Sant Amand (16 juny 2013)

Quan els companys parlen de la seva adolescència i anomenen el que abans era refugi de Sant Julià de Saltor i la serra de Sant Amand ho fan amb un punt de nostàlgia en recordar els bons moments que van passar per aquests indrets.

Com que jo no vaig compartir aquells temps amb ells, tenia ganes de conèixer aquests paratges amb l'esperança que es volguessin afegir a la sortida per recordar els vells temps. Però la situació ha canviat, i les obligacions personals han impedit aquest fet. Jo, però, no vaig renunciar al plaer de recórrer aquesta zona prepirinenca.

El punt d'inici el situem a pocs metres del coll de la Tuta (1.420m). Al poc de començar, en l'anomenat Pla de Can Pegot, trobem una pedra tallada en memòria del capellà, polític, pacifista i referent de l'independentisme català, Lluís Maria Xirinacs, que va ser en aquest punt on va decidir morir en el dia del seu 75è aniversari, l'11 d'agost de 2007.

En 40 minuts arribem al Collet del Vent (1.388). El temps és magnífic i una mica de vent ens alleuja del que podria ser un dia molt calorós. 25 minuts més tard i estem a Sant Julià de Saltor (1.375m).

Sant Julià de Saltor

El lloc de Saltor (Saltorre) i l'església de Sant Julià, està documentada el 890 en l'acta de consagració de l'església parroquial de Sant Pere de Ripoll. L'església es troba unida a la rectoria, i forma un conjunt heterogeni, ja que l'edificació primitiva del segle XI, coberta amb volta romànica, va perdre l'absis, que fou substituït per un cos més enlairat cobert a dos vessants; al punt d'unió de la nau amb la rectoria hi ha un petit campanar de torre d'un sol pis, amb obertures. Per la seva estructura, cal situar la construcció de l'actual església romànica al segle XII.

Seguim el nostre camí, aquesta vegada amb forta pujada fins arribar a uns abeuradors fets amb dos bidons (1.596m). Després d'uns 15 min. i una

pujada per una dreia i pedregosa canal, arribem a la font del Pi o de Pena (1.720m). Aquesta font d'aigua molt freda, els mapes la situen molt més amunt, un cop passat el Puig de Sant Amand. Reposem una mica, refem les nostres cantimplors i seguim pujant per arribar al cim al cap de 15 minuts. Realment l'alçada màxima de 1.851 s'assoleix a dos minuts de la creu, en direcció oest, en arribar a la carena.

Puig de Sant Amand

Aquest cim resta oblidat davant de l'imponent Taga, però la veritat, les vistes sobre el Ripollès, i amb un dia com el d'avui, no tenen res que envejar a les del popular Taga. Després d'un merescut descans, iniciem el descens per un dret però ben transitable corriolet que en 1h 20 minuts ens deixarà a la pista prop dels cotxes on dinarem de carmanyola, gaudint al màxim d'aquest esplèndid dia. Ara entenc els meus amics...

Antoni Alcalà

Desnivell acumulat: 595m
Llargada: 8,55km
Temps aproximat: 3:30h
Temps total: 4:30h
Assistents: 5

Monument a Xirinacs

Els set turons (i mig) de la ciutat de Barcelona

(4) Turó del Carmel

La muntanya del Carmel prengué aquest nom a partir de 1864 arran de la inauguració de l'ermita de la Mare de Déu de Mont Carmel al vessant meridional; ben aviat es popularitzà com a lloc d'aplecs, fontades i celebracions religioses per part de gent de les veïnes Horta i Gràcia, deixant enrere el topònim original de Turó d'en Mora que era de la masia situada en aquest indret. Justament Can Mora (Coll del Portell), és l'únic mas que es conserva, transformat en geriàtric, dels diversos que n'hi havia: Can Xirot (La Salut), Can Muntaner de Dalt i Can Coll i Pujol (parc Güell) i Can Grau (Horta), foren els principals terrenys que serviren en part o totalment per a bastir els parcs del Carmel i Güell. La senzilla ermita fou restaurada el 1998 i en el cantó del carrer Santuari es construí el modern i desangelat temple obert el 1988. Culmina junt amb el Turó de la Rovira la petita alineació muntanyosa comunament anomenada Muntanya Pelada, té una alçària de 267m.

Collserola des de ponent del Carmel

Eren unes terres agrícoles no gaire riques on es conreaven ametllers, oliveres i garrofers entre horts que es plantaren en lloc de les vinyes arrasades per la plaga de fil·loxera. A principis del segle XX, partint de la

urbanització del pendent d'Horta, es començaren a edificar les primeres casetes i torres per part de la població que deixà l'estretor barcelonina, configurant el que després seria El Carmel: un barri construït a la muntanya. Va créixer la barriada amb la construcció anàrquica de les dècades de 1950 i 1960, autoconstruccions fetes per famílies immigrants del sud peninsular. Posteriorment s'agregaren habitatges plurifamiliars en llocs inversemblants sense establir se serveis ni carrers. Els qui emprengueren les infraestructures i equipaments que li mancaven i a dignificar el possible, van ser els primers consistoris democràtics. Els treballs van anar progressant lentament des d'aleshores, rematats amb la instal·lació d'ascensors i escales mecàniques el 2010!

Vista de la Vall d'Horta

El Parc del Carmel està per completar: aquest turó nu i àrid de què parlava Juan Marsé. La part alta és un cim erm i de lliure accés si bé disposa dels Jardins Juan Ponce; una arbreda de pins i plàtans amb sotabosc ornamental prop de la carretera i a la baixa, una àrea coberta parcialment per pins amb alguna olivera i fruiter entre aquesta i el Parc Güell. És aquí, en un encreuament de camins dins del bosc, on

trobarem un mirador i el monument escultòric format per grans peces planes de gres de Montjuïc simulant làpides d'una necròpolis, amb la inscripció L'ORDRE D'AVUI ÉS EL DESORDRE DE DEMÀ, una frase de Louis SAINT JUST, borgonyó del segle XVIII, polític revolucionari francès guillotinat als 26 anys per correligionaris seus, que l'escultor escocès Ian Hamilton Finlay va prendre fent referència a l'«harmonia –batibull» de les àmplies vistes de Barcelona que es perceben des d'aquest punt.

Ermita i Santuari de la Mare de Déu de Mont Carmel

Sant Martí i Sant Andreu. Cal afegir que en el recinte parroquial hi ha la blanca i visible ermita de la Mare de Déu de Fàtima, aixecada durant la dècada de 1940 i en un extrem del Güell hi trobarem el tossal de Can Muntaner o de Les Tres Creus de 185 m.

La superfície oberta del Carmel té unes 17 ha., idònies per a passejar o fer entrenaments tot gaudint de l'entorn, grans espais que no disposen de cap zona de recer ni de lleure i la urbanitzada corresponent al Güell, sorgit el 1922 amb 15 ha. de superfície és on podem copsar, amb permís dels turistes, la simbiosi «vegetació–pedra» que Gaudí ens proposà en aquesta inacabada ciutat jardí. La primera pertany a Horta i la segona a Gràcia; en el passat es donava la circumstància que en la depressió que separa el Carmel de la Rovira, avui carretera del Carmel cruïlla amb carrer de Mühlberg, conflüen els límits de les viles d'Horta, Gràcia,

*Josep-Maria Llorens
juliol 2013*

Sortida infantil al Pedraforca (15 setembre 2013)

El passat 15 de setembre vam coincidir una bona colla de famílies per pujar al Pedraforca. Els més valents vam dormir en tenda al càmping de Saldes, sota una plujeta de matinada que ens va inquietar una mica. Però al matí els núvols es van obrir i tot el massís va aparèixer radiant.

Tota la colla ens vam trobar al pàrking del mirador, i al refugi Estasen ens vam separar en dos grups: un cap a la tartera i l'altre cap a la canal del Verdet. Després d'una pujada forta forta forta, majoritàriament per un caminet al costat de la tartera, vam arribar a l'enforcadura, i des d'allà una grimpadeta fàcil fins a dalt. Al cim ens vam trobar amb l'altre grup, que havia pujat entre boires per la canal, i que també va triomfar.

Refugi Estasen

Dalt del cim, la boira va escampar i ens vam poder fer aquesta foto de grup envoltats d'estelades. Un dia fantàstic. Van participar les famílies Canadell, Comes, Jou, Casas, Bellmunt, Cunill i Font.

Fins la propera!

Judith Manzanal i Kiku Casas

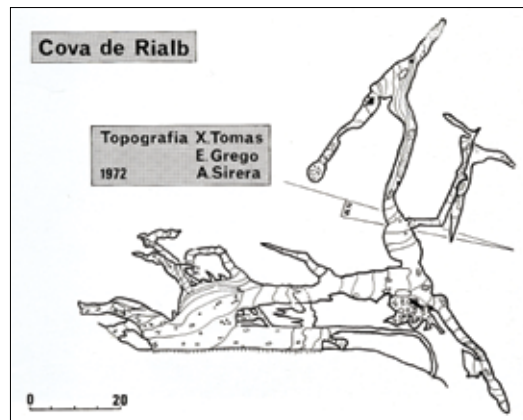
La Cova de Rialb, Ribes de Freser

Era un dia fred a Ribes de Freser, lloc on els grups d'espeleologia del Pirineu i el Pedraforca, el RES i el GEP, van quedar per reunir-se, concretament en un bar anomenat "Gusi" on vam esmorzar una mica per agafar forces.

Seguidament ens vam repartir en els cotxes per si hi havia poc aparcament a la cova. Desde l'aparcament ja es podia veure la Cova de Rialb entre els arbres de la zona. El camí per arribar-hi estava molt ben conservat i no va costar gaire arribar a la gran boca de la cova, on ens vam posar les granelles i el calçat adequat.

Al entrar-hi vam contemplar estalagmites, columnes i algunes estalactites de les quals queien contínuament gotes d'aigua, uns quants metres després de l'entrada la cova es dividia en dos camins i nosaltres vam escollir el de la esquerra perquè era mes llarg. En començar-lo ens vam topar amb uns gorgs plens d'aigua, els quals per passar-los van anar molt bé les botes d'aigua.

Mes endavant el camí es tornava a dividir, al anar uns passos pel de la dreta ràpidament vam comprovar que s'acabava, però el camí de l'esquerra seguia per una pendent fangosa que es podia pujar gràcies a una corda que hi havia penjant. En arribar a dalt creiem que s'havia acabat però hi havia un petit forat que conduïa a una saleta. Tornant al principi de la cova, el camí de la dreta seguia uns 30 metres aproximadament per un passadís bastant recte amb el terra pedregós.

En acabar la cova i tornar-nos a canviar la roba, l'Ignasi ens va convidar a tots a passar per casa seva que estava molt a prop d'allà, i en arribar-hi alguns ens vam tornar a canviar, però aquesta vegada ens vam ficar el banyador perquè hi tenia una estupenda piscina on l'aigua no estava molt calenta, però ningú deixa córrer una oportunitat per banyar-se a l'estiu.

Els participants a la sortida vàrem ser: Per part del RES: Antoni Torra, Oriol Bonàs, Romà Reyes, Ignaci Camprubí i en Ramon (amic de l'Ignaci). Per part del GEP: Ferran Paunè, Jordi Roca i Pau Roca.

Pau Roca

Sardanistes del Pedra

El Juliol del 1930 es constituí, dins l'Agrupació, la Colla Sardanista Costa Brava, fins que la guerra n'aturà les activitats. L'any 1944 un grup de socis del "Pedra" i d'altres de fóra l'entitat que pertanyien a la Colla Canigó prengueren el relleu i reflatoren l'antiga Colla, sota el mateix nom de Costa Brava i que perduraria fins entrats ja els anys 50. I vistes les copes que encara tenim a l'Agrupació no ho deuriem fer pas gaire malament, no.

La Colla Costa Brava de recent formació, és constituïda "amb l'únic anhel de seguir com sempre enaltint la sardana com a principi de la formació moral de tota la joventut catalana que temps ha de venir han d'esser la més forta mare de convivència entre de tot el que en resulti del nou moviment de superació que tots nosaltres portem a cap per tal de poder portar a terme el mínim de felicitat que ens atorga la Humanitat o com a dret de gens".

Doncs bé, tots alegres i dotats d'un companyerisme cúmul de joia ens disposem a prendre part en el nostre primer concurs. Aquest és a Hostafrancs. Les colles a prendre-hi part són molt poques, però malgrat això el

Entre altres... Montserrat, Cinta, Angelina, Teresa, Encarna, Pere, Sebastià, Ollé, Albert, Eduard.

concurs resultarà força animat i en part molt disputat.

La màxima expectació és veure qui s'emportarà els trofeus. Tots esperem ser-ho per tal de poder-lo després mostrar a les famílies i amitats.

Veritablement el mercat sembla molt petit però a desgrat d'això un s'hi pot moure sense necessitat d'empentes. Està animadíssim de sardanistes que fan palesa la seva joia purament catalana i com sempre en totes aquestes festes de reunió i rialles juvenívoles i d'esplai espiritual, però sembla que hi manqui quelcom. Què és aquest quelcom? jo crec que en les nostres hores de malenconia tots ens hi hem trobat a faltar.

Ha començat la tardor, encara que el dia sembla més aviat de ple estiu. Si tots escalféssim el nom d'aquesta estació es produiria cert insomni d'enyorança, però tanmateix el dia sembla d'aquells que d'un moment a l'altre les flors vagin a fer el seu esclat.

Diumenge el concurs. Com que totes les colles no podem ballar a la mateixa vegada perquè el passadís que s'ha escollit per fer-hi el concurs resulta petit, es fan dos tornos: a nosaltres ens toca ballar en el segon torn, no ens és possible veure com les altres colles ballen, tanta és la gent que omple el local.

Per fi: és la sardana en concurs única, doncs només fent lluïment. Comença la sardana, les colles esperem amb un excés d'atenció que el flabiol amb el seu xiulet agradable i bellugadís doni l'entrada als altres músics per començar el primer esclat. Els músics van fent de les seves i entre refilats i refilats de tenora i fent grunys i més grunys de fiscorn el baix també hi posa la seva, que com a vella grunyona vol que tots els altres callin, però no serà així. Ara un instrument, ara l'altre, tots esperant el seu torn, semblen burlar-se d'aquella senyora grossa i grunyona...

Però a la fi tots semblen posar-se d'acord i acaben amb una sèrie de cants triomfals. I quan sembla que s'enlairin amunt, amunt fins a perdre's en l'infinit... tot d'una tots callen i aquelles cares tan sèries que escoltaven amb devoció tornen a fer esclatar el seu somriure per acabar amb forts aplaudiments com a salutació a les colles que acaben de ballar.

Comença la segona tanda i aleshores la nostra colla entra a la palestra amb prou disposició per a guanyar uns trofeus.

I una altre vegada aquell silenci religiós comença a regnar a la sala, aquesta vegada ja no és qüestió de posar-hi tan solament el cap sinó que també ens veurem obligats a posar-hi els peus.

Comença la música i veritablement la nostra Colla és, hi ha, una Colla de nervis amb tensió. I una altre vegada el so de les notes de la música. Un altre plam i plam i fora!. I el silenci s'acabat.

Ben tan acabat ens veiem felicitats per tots, doncs ells creuen que aquesta vegada ens hem d'endur el primer premi. Però el Jurat no pensa pas així i ens dona el segon. Però tanmateix estem contents. Hem guanyat una grossa copa que farà que les nostres il·lusions i esperances s'enlairin amunt, amunt.

L'A.E.Pedraforca guardarà el trofeu que una colla d'entusiastes de l'Entitat hauran aportat amb orgull i justa recordança i companyerisme de tots els associats.

Colla Sardanista Costa Brava

1er Concurs: 10 d'Octubre del 1944

Mercat d'Hostafrancs

Guanyadors del 2on Premi

*Transcrit de l'original de l'Eduard Mitjà (pare),
pel seu fill Eduard Mitjà*

Han col·laborat: Lau Torres, Judith Manzanal, Pau Roca, Eduard Mitjà,
Antoni Alcalà, Josep-Maria Llorens, Pau Manzanal, Conxita Sauret.

